

УНИВЕРЗИТЕТ СРБИЈЕ БЕОГРАДУ			
Приложено:			
Орг. јед.	Број	Предмет	Бројност
05	612-6315/2-11		

Обш

ВЕЋУ ЗА МУЛТИДИСЦИПЛИНАРНЕ СТУДИЈЕ УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

Веће за мултидисциплинарне студије, Универзитета у Београду, на седници одржаној 08. јула. 2011 године, на основу члана 51. Става 1. Тачка 6. Статута Универзитета у Београду („Гласник Универзитета у Београду, број 131/06, 140/08, 143/08, 150/09), донело је одлуку о образовању комисије за припрему извештаја о оцени научне заснованости теме докторске дисертације под насловом **"Утицај квалитета аудитивне перцепције на вербалну меморију код деце са поремећајем вербалне комуникације"**, кандидата мр **Владана Плећевића.**

На основу приложене документације Комисија у саставу:

1. проф. др Сања Ђоковић, ванредни професор Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију Универзитета у Београду (Специјална едукација и рехабилитација, Аудитивна перцепција)
2. проф. др Слободан Јовичић, редовни професор Електротехничког факултета Универзитета у Београду (Говорна комуникација)
3. проф. др Раде Косановић, ванредни професор Стоматолошког факултета Универзитета у Београду (Оториноларингологија)
4. др сци. Мирјана Совиљ, научни сарадник, Институт за експерименталну фонетику и патологију говора у Београду (Логопедија, Психофизиологија)
5. доц. др Јасна Вељковић, доцент Академије лепих уметности, Београд (Клиничка психологија, Психологија комуникације)

подноси Већу за мултидисциплинарне студије следећи

ИЗВЕШТАЈ

1. Биографски подаци кандидата

Владан Б. Плећевић рођен је 1969. године у Аранђеловцу. На Дефектолошком факултету у Београду, смер логопедија дипломирао је 1997. године.

Од 1998. године радио је у Институту за експерименталну фонетику и патологију говора у својству стручног сарадника на пословима рехабилитације говора и језика код деце оштећеног слуха и деце са говорном патологијом, где је завршио обуку за примену „КСАФА“ система у раној хабилитацији деце са поремећајем слуха, говора и језика.

У Центру за мултидисциплинарне студије одбранио је магистарску тезу 2007. године под називом „Значај техника испитивања говорне перцепције у дијагностици говорно-језичких поремећаја” и стекао академски назив магистра наука из мултидисциплинарне научне области, смер Биомедицинско инжењерство и технологије.

Завршио је двосеместралну едукацију из области реедукације психомоторике у Институту за ментално здравље у Београду. Такође је завршио едукацију за примену

биофидбека и неурофидбека у Биофидбек асоцијацији Србије. Члан је Друштва за дечју и адолесцентну психијатрију.

Од 2004. године ради и руководи у Дефектолошко- логопедском кабинету „Плећевић“, где се бави раном дијагностиком и хабилитацијом деце са сметњама и поремећајима слуха, говора и језика. Објавио је више стручних и научних радова и активан је учесник међународних и националних скупова.

До сада је објавио више научних радова у вези са темом која се обрађује у докторској дисертацији. Наводимо списак радова:

1. **Plečević V.**, Marković M. (2005): Auditory laterality in children with speech and language pathology. *Speech and language*, Institute for experimental phonetics and speech pathology, Belgrade, 329- 31, ISBN 86-81879-09-X
2. Субота Н., Шабановић С., **Плећевић В.**, (2004): Психолошке интервенције код деце са поремећајем централног аудитивног процесирања, *Говор и језик*, ИЕФПГ, Београд, 290- 301, ISBN 86-81879-07-03
3. **Plečević V.**, Marković M., Pantelić S. (2001): Relation of dominante auditive lateralization and steps of auditive perception of stuttering, *Collection of resumes*, 6 th World Congress for people who stutter, Ghent, Belgium.
4. **Плећевић В.**, Ђоковић С, (2007): Утицај интензитета говорног сигнала на процес говорне перцепције код деце са говорно- језичким поремећајима, *Поремећаји вербалне комуникације, превенција, дијагностика и третман*, ИЕФПГ, Београд, 284-297, ИСБН 978-86-81879-16-0
5. **Plečević V.**, Ђоковић S. (2008): Relation between speech intensiti and speech perception, *Verbal communication disorders, prevention, detection, treatment*, P.A.L.O. Hellenic organisation of hearing speech therapy & communication, Institut for experimental phonetics and speech pathology, Patra- Belgrade, 297-312, ISBN 978-86-81879-19-1
6. **Плећевић В.**, Окећић Д. (2010): Савремена едукација деце са говорно- језичким поремећајима, *Васпитање и образовање деце са сметњама у развоју у предшколској установи и школи*, Зборник резимеа, Висока школа струковних студија за образовање васпитача, Сремска Митровица, 114, ИСБН 978-86-7447-092-3
7. **Plecevic V.**, (2009): The appraisal of speech signal detection in children with speech-language disorders, *Speech and language 2009*, Life activities advancement center the Institute for Experimental Phonetics and Speech Pathology, Proceeding, Belgrade, 186-190, ISBN 978-86-81879-26-9.
8. **Plečević V.**, Oketić D., (2010): The importance of omega-3 and omega-6 in therapy of speech and language disorders, *3rd European Congress on Early Prevention, Detection and Diagnostics of Verbal Communication Disorders*, P.A.L.O, Patras, Greece, The Institute for Experimental Phonetics and Speech Pathology, Belgrade, Life activities advancement center Belgrade, NBU, Sofia, Bulgaria, Proceeding, Belgrade, pp. 55- 58, ISBN 978-86-81879-32-0.
9. **Plečević V.**, (2010): Verbal memory capacity in children with verbal communication disorders, *3rd European Congress on Early Prevention, Detection and Diagnostics of Verbal Communication Disorders*, P.A.L.O, Patras, Greece, The Institute for Experimental Phonetics and Speech Pathology, Belgrade, Life activities advancement center Belgrade, NBU, Sofia, Bulgaria, Proceeding, Belgrade, pp. 58- 63, ISBN 978-86-81879-32-0.

10. **Plećević V.**, Buzganović I.: Verbal memory deficiencies, S&W, Global Bulletin for Speech & Language Therapy & Pathology, pp.21-23, Editor: Libby Hill, April 2011.
11. **Plećević V.**, Djoković S., (2011): The influence of speech perception on verbal memory in children with developmental dysphasia, Collection of resumes, 14 th International Congress of ESCAP- European Society for Child and Adolescent Psychiatry, European Child+Adolescent Psychiatry, Vol.20, S192, ISSN 1018-8827.SCI
12. Buzganovic I., **Plećević V.**, (2011): The role of epigenetics in mental health disorders, Collection of resumes, 14 th International Congress of ESCAP- European Society for Child and Adolescent Psychiatry, European Child+Adolescent Psychiatry, Vol.20, S177, ISSN 1018-8827.SCI

2. Предмет истраживања

Аудитивна перцепција је веома сложен психофизиолошки процес који захтева здраве биолошке потенцијале и адекватне, правремене психолошке процесе који се остварују у човеку. Под квалитетом аудитивне перцепције подразумева се способност да се приме, пренесу, обраде и одреде значења различитих звучних стимулуса (чист тон, шум, говор, музика) ради остваривања виших когнитивних задатака. Интезитет последица поремећаја способности аудитивне перцепције је различит у зависности од хронолошке доби човека. Последице су највеће у развојном периоду тј. узрасту од рођења до поласка у школу. Ако се сметња или поремећај десе у овом периоду последице су веома велике и огледају се у различитим способностима деце као што су: говор, језик, когниција, академске вештине, просторна оријентација и сл. Последице поремећаја и сметњи аудитивне перцепције у одраслом добу човека нису толико деструктивне и углавном се дешавају на нивоу говора тј. долази до губљења способности квалитетне артикулације док језик и когниција углавном остају очуване. Позната је научна чињеница да тешка сензорна оштећења слуха представљају један од најтежих поремећаја аудитивне перцепције који доводи и до најтежих последица. Међутим најновија истраживања указују да и значајно лакша оштећења слуха ако се десе у развојном периоду могу довести до појаве различитих облика развојних сметњи која често остају препозната или погрешно дијагностикована.

Лоша аудитивна перцепција доводи до немогућности вербалног меморисања изговорене лингвистичке поруке. Самим тим отежана је или потпуно онемогућена комуникација што значајно утиче, у зависности од хронолошког узраста, или на усвајање матерњег језика ако се дешава у развојном периоду, или развијање и одражавање социјалних контаката ако се дешава у периоду одраслог доба што значајно умањује квалитет живота таквих особа. Бедли (1986) о вербалној меморији говори као о »систему за привремено задржавање и манипулацију информацијом током израде низа когнитивних задатака, какви су разумевање језика, учење и резоновање«. Вербална меморија представља први систем од три постојећа у најновијој верзији модела радне меморије и то су: фонолошка петља, намењена похрањивању и манипулацији вербалним материјалом; визуоспацијалне матрице, намењене аналогним операцијама над визуелним представама и епизодичког бафера; хипотетичког система у коме се одиграва повезивање и интеграција информације из различитих модалитета, што је захтев који пред радну меморију поставља извођење већине когнитивних задатака. Контролу рада потчињених система врши централни извршилац, компонента радне меморије која служи више за усмеравање и

одржавање пажње него за меморисање и складиштење специфичних садржаја (Badelly, 2000).

Код деце са поремећајим у вербалној комуникацији утврђено је постојање низа специфичних аудитивних сметњи које нису последица сензорног дефицита и односе се више на поремећаје преноса и обраде лингвистичке информације. Овакав поремећај често се манифестује и у виду поремећаја способности перцепције само неких врста звучних стимулуса, на пример говора, док се ове сметње не манифестују у перцепцији тонова, шума, музике. Предмет овог истраживања је испитивање односа између квалитета аудитивне перцепције различитих врста звучних стимулуса и вербалне меморије. Нарочита пажња ће се посветити испитивању квалитета аудитивне перцепције у односу на сложеност лингвистичке информације. У светлу најновијег модела радне меморије ово истраживање ће бити усмерено на проналажењу одговора на питања везана за први систем радне меморије тј. фонолошку петљу и утицаја дефицита аудитивне перцепције на овај систем.

Сматрамо да су истраживања квалитета аудитивне перцепције и вербалне меморије као и истраживања њиховог међусобног утицај веома значајна, јер могу да обезбеде боље сагледавање феноменолошких, али и динамичких карактеристика ових способности и њихов утицај на појаву различитих поремећаја у вербалној комуникацији.

3. Циљ истраживања

Општи циљ

Циљ овог истраживања је испитивање утицаја квалитета аудитивне перцепције на вербалну меморију код деце са поремећајем вербалне комуникације.

Посебни циљеви:

Испитивање утицаја квалитета аудитивне перцепције на вербалну меморију код деце са различитим облицима поремећаја вербалне комуникације (Developmental dysphasia, Dyslalia, Stuttering).

Испитивање утицаја квалитета аудитивне перцепције на вербалну меморију код деце са поремећајем вербалне комуникације у односу на сложеност вербалних стимулација.

4. Задаци истраживања

Предмет и задаци овог истраживања су дефинисани његовим циљем и обухватиће:

1. Испитивање квалитета аудитивне перцепције код деце са поремећајима вербалне комуникације
2. Испитивање квалитета вербалне меморије код деце са поремећајима вербалне комуникације
3. Испитивање утицаја сложености вербалних стимулуса на вербалну меморију код деце са поремећајима вербалне комуникације
4. Испитати утицај асиметричности квалитета аудитивне перцепције левог и десног ува на вербалну меморију код деце са поремећајима у вербалној комуникацији.

5. Компаративна анализа квалитета аудитивне перцепције и вербалне меморије између деце са различитим поремећајима вербалне комуникације
6. Компаративну анализу утицаја квалитета аудитивне перцепције на вербалну меморију између деце са поремећајима вербалне комуникације и деце уредног говорно-језичког развоја

5. Методологија истраживања

У складу са мултидисциплинарним приступом у овом истраживању, као и циљем и задацима истраживања, основу методолошког приступа чини експериментални метод и мултидисциплинарни приступ у циљу сагледавања утицаја квалитета аудитивне перцепције на вербалну меморију код деце са поремећајима у вербалној комуникацији.

Узорак

Истраживањем ће бити обухваћено 60 деце са поремећајима у вербалној комуникацији (експериментална група), узраста од 5 до 7 година и 30 деце, уредног говорно-језичког развоја истог узраста (контролна група).

У оквиру експерименталне групе формираће се следеће подгрупе према типу говорно-језичког поремећаја: деца са поремећајем артикулације (Dyslalia) - E1, деца са развојним поремећајем језика (Developmental dysphasia) - E2, деца која муцају (Stuttering) - E3.

Истраживање ће се обавити у Институту за експерименталну фонетику и патологију говора у Београду. Деца из експерименталне групе биће дијагностикована у Саветовалишту Института за експерименталну фонетику и патологију говора у Београду.

Технике и инструменти

У циљу процене квалитета аудитивне перцепције и вербалне меморије у дефинисаном узорку примениће се различите технике и инструменти који ће обезбедити мултидисциплинарно целовито сагледавање испитиваних способности. У циљу спровођења адекватног испитивања посматраних способности деце користиће се следећи инструменти, технике и подаци:

1. анализа анамнестичких података: породична и лична анамнеза;
2. да би проценили квалитет аудитивне перцепције користиће се следеће методе и технике: тонално-лиминарна аудиометрија, ксафаметрија, говорна аудиометрија
3. да би проценили вербалну меморију користиће се следећи тестови: Тест за испитивање вербалног памћења (С. Владисављевић, 1983) и Тест за испитивање фонемског слуха (Ђ. Костић, С. Владисављевић, Поповић М., 1983),

Добијени резултати ће бити статистички обрађени и графички представљени, уз адекватан одабир статистичких анализа и модела, како би се обезбедио оптимални модел сагледавања утицаја, зависности и разлика између задатих варијабли.

6. Научна оправданост

Концепција истраживања почива на холистичком приступу и мултидисциплинарном истраживању повезаности квалитета аудитивне перцепције и вербалне меморије, кроз квантитативно и квалитативно испитивање дефинисаних параметара у развојном периоду када су очекују и највеће последице под утицајем дефицита ових способности. Мултидисциплинарно истраживање квалитета аудитивне перцепције и вербалне меморије биће остварено кроз: логопедски, сурдолошки, психолошки и аудиолошки приступ у сагледавању и дефинисању утицаја квалитета аудитивне перцепције на вербалну меморију код деце са поремећајима у вербалној комуникацији.

Ово опсежно истраживање обезбедиће одговоре на питања какав је утицај дефицита аудитивне перцепције на вербалну меморију код деце са различитим говорно-језичким патологијама. У том смислу, очекивани резултати ће открити међувезе, међузависности, као и могуће закономерности између квалитета аудитивне перцепције и вербалне меморије. То ће значајно допринети у дефинисању диференцијално-дијагностичких параметара, а утицаће и на редефинисање приступа у планирању и програмирању рехабилитације деце са поремећајима у вербалној комуникацији.

Резултати истраживања представљаће научни и стручни допринос не само за област логопедије, сурдологије и дефектологије, већ и за област аудиологије, развојне психологије, педагогије и др.

Резултати овог истраживања даће значајан допринос у унапређењу дијагностичких процедура, као и у организацији процеса раног логопедског рехабилитационог рада.

7. Закључак комисије

На основу свега изнетог, сматрамо да је предложена тема докторске дисертације под насловом "Утицај квалитета аудитивне перцепције на вербалну меморију код деце са поремећајем вербалне комуникације", кандидата мр Владана Плећевића, заснована на мултидисциплинарним научним доктринама и подобна за истраживање. Примењена сазнања из различитих научних области и дисциплина ће обезбедити нова сазнања у домену развоја слуха, говора и језика, указати на могућност даљих истраживања у овим областима и допринети унапређењу методологије логопедског рада.

Предлажемо Већу за мултидисциплинарне студије Универзитета у Београду да кандидатов предлог теме за израду докторске дисертације прихвати и одобри њену израду.

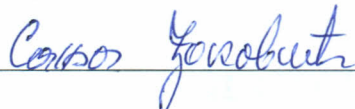
8. Предлог за менторе

1. проф. др Слободан Јовичић, редовни професор Електротехничког факултета Универзитета у Београду (Говорна комуникација)
2. проф. др Сања Ђоковић, ванредни професор Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију, Универзитет у Београду, (Специјална едукација и рехабилитација, Аудитивна перцепција)

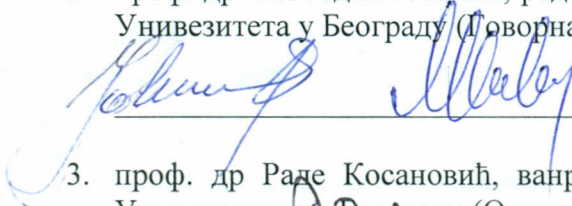
У Београду, 29.08.2011.г.

Чланови Комисије:

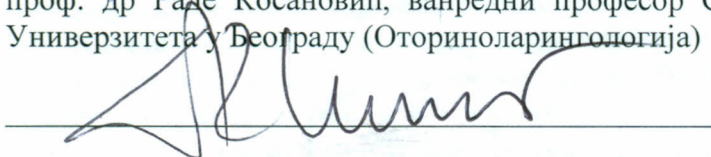
1. проф. др Сања Ђоковић, ванредни професор Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију Универзитета у Београду (Специјална едукација и рехабилитација, Аудитивна перцепција)

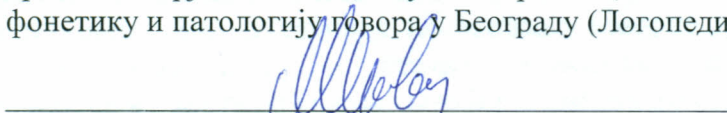
2. проф. др Слободан Јовичић, редовни професор Електротехничког факултета Универзитета у Београду (Говорна комуникација)

3. проф. др Раде Косановић, ванредни професор Стоматолошког факултета Универзитета у Београду (Оториноларингологија)

4. др сци. Мирјана Совиљ, научни сарадник, Института за експерименталну фонетику и патологију говора у Београду (Логопедија, Психофизиологија)

5. доц. др Јасна Вељковић, доцент Академије лепих уметности, Београд (Клиничка психологија, Психологија комуникације)

